

Modul 3

Undervisningssted: kompetansesentrene

Tegnspråk				Tema			
Emner	T	Grammatikk	T	Døves kultur og historie	T	Andre temaer	T
Året/mnd/ukedager	14	Setningstyper: X-spørsmål	2			Kommunikasjon og språk: Tilegnelse av språk hos barn	2
Fødselsdag		Ikke-manuelle deler	2			Audiologi: A: Akustikk, støy og tilrettelegging i barnehage/skole og hjem	2
Humor						B: Hjelpemiddelsentralene og deres rolle.(besøk på HMS)	2
Følelser og tilstand						Hjelpemidler, forsterknings- og varslingsutstyr	
Hus og hjem/daglige gjøremål						Andre emner: Møte med rådgiver angående relevante offentlige ytelser	1
Tegnspråktekster							

Modul 3 Tegnspråk

Mål:

- øve uttrykksmåter knyttet til modulens språkfunksjoner
- kunne avlese korte fortellinger og selv fortelle en kort fortelling
- kunne dramatisere et eventyr på tegnspråk

Emne	Arbeidsmåte	Materiell/kilder
Året/månedene/ukedagene	Presentasjon 1 Kommunikasjonsøvelser: 3-P1a: Hvem er født når?	Transparenter Oppgaveark og fasit TegnStart 3: glosemodulen
Fødselsdag - Setningstyper: X-spørsmål Fest, gaver, gjester: familie og venner, mat og drikke, kakeoppskrifter →utstyr→ gram, kilo, dl., osv. Godterier, klær, selskapsleker Fødselsdagspynt/innbydelseskort Underholdning/eventyr	Presentasjon 2 Kommunikasjonsøvelser: 3-P1a: Intervjue: “Min perfekte bursdag” 3-P1b: Dekke bordet til fest. Hvordan hylle bursdagsbarnet ? 3-P1c: Hvem sitter hvor ? 3-P1d: Bakergrupper 3-P1e: Underholdningsgrupper	Transparenter, gjenstander Stikkordsliste Gjenstander Billedmateriell, Festlige familier Diverse mat og kjøkkenutstyr Eventyr
Humor - Ikke-manuelle deler	Presentasjon 3	www.erher.no : Drama&Rytmik L97 TegnStart 3: kommunikasjonsmodulen Video: <i>Du skal se mye</i> www.statped.no/moller
Følelser og tilstand Glad, kjempeglad, lykkelig, lei ,trist, sint osv.	Presentasjon 4	Billedmateriell, Tegneserier DVD <i>Min kropp 3-11 år</i> . Nettbutikk: www.statped.no/moller
Hus og hjem/daglige gjøremål	Presentasjon 5 Kommunikasjonsøvelser: 3-P5a: Gjenfortelle	Situasjonsbilder Situasjonsbilder
Tegnspråktekster	Avlesning og egenproduksjon Drama	Materiell fra Døves Media og fra Møller kompetansesenter. www.erher.no Billedmateriell (pekebøker, tegneserier osv.) Skriftlig materiell (barnebøker)

Språkfunksjoner: Fortelle, forklare/instruere/oppfordre, rose, irettesette, spørre, bekrefte, benekte, ønske velkommen, gratulere, takke, følelser

FORSLAG TIL ARBEIDSMÅTER

Modul 3

Presentasjon 1: Året/mnd/ukedager

Bruk transparenter eller billedmaterieell for å gjennomgå tegnene for årstidene, månedene og ukedagene. Disse tegnene bør presenteres i en språklig kontekst, men gå ikke alt for detaljert inn i de ulike årstidenes aktiviteter da disse blir tatt opp igjen i senere moduler. I TegnStart 3 er det i glosemodulen oppgaver knyttet til året og årstidene.

Kommunikasjonsøvelse

3-P1a: Foreldrene jobber sammen i par. De får hvert sitt oppgavesett, se modul3/bilder/kommunikasjonsøvelse 3-P1a. Oppgaven er å fortelle hverandre når personene som det er bilde av på oppgavesett har fødselsdag. Den som avleser noterer ned dato, måned og årstall ved de aktuelle personene.

Presentasjon 2: Fødselsdag

– Setningstyper: X-spørsmål

Ta med ting som er typisk for fødselsdager, invitasjonskort, ballonger, hatter, sugerør, kakelys, osv.

Dere forbereder til barneselskap, og diskuterer:

- Hvem inviteres til fødselsdag ? Bruk transparent/plansjer som viser slektninger, tante, onkel osv. Gi disse navnetegn.
- Når skal bursdagen begynne og slutte?
- Hva skal serveres? Bruk transparent over mat og drikke.
- Hvilke klær skal man ha på seg? Bruk transparent over klær.
- Skal det lages godteposer? Transparent over forskjellige godterier.
- Hvilke selskapsleker skal det være på festen?

Hva om det skulle være et selskap for voksne?

Kommunikasjonsøvelser

3-P2a: Intervju: ”Min perfekte bursdag”. Foreldrene skal jobbe i par. Med utgangspunkt i noen stikkord skal de intervjuer hverandre om hvordan den perfekte fødselsdagen ville være for dem. Lærer må vurdere om gruppene skal legge frem resultatene av sine intervjuer for resten av gruppen.

3-P2b: Dekke bordet til fest. Gruppen/e skal dekke bordet/ene til fest. Av de tingene de skal bruke må det finnes høye og lave vaser, stearinlys, blomster, osv. For å sikre kommunikasjon under denne øvelsen bør de ulike tingene være i lærers besittelse. Den enkelte gruppe må komme til lærer og be om ting som de ønsker å ha på bordet. Når bordene er dekket diskuteres det i gruppen/gruppene om pynten kan være forstyrrende for en tegnspråklig kommunikasjon. Hvordan hylle bursdagsbarnet? For hørende barn gjøres dette oftest med bursdagssanger, mens man kanskje for det døvne barnet kan kaste det opp i luften like mange ganger som det fyller år.

3-P1c: Hvem sitter hvor? Dette er en øvelse for å repetere tegn for familiemedlemmer og navnetegn samt øvelse i lokalisasjon. Bilde av et bursdagsselskap der gjestene sitter ved et bord. Lærer forteller hvor de ulike personene sitter, hva de heter og hvilken familietilknytning de har til bursdagsbarnet. Foreldrene har tilsvarende bilde og noterer ned hvor de ulike personene sitter. Spillet ”Festlige familier” kan også benyttes.

3-P1d: Bakegrupper: Gjennomgå noen kakeoppskrifter. La så gruppen/e velge ut fra disse oppskriftene hva de vil bake. Når

gruppen/e gjennomfører denne aktiviteten skal all kommunikasjon forgå på tegnspråk.

3-P1e: Underholdning: Gruppen/e skal lære seg et eventyr på tegnspråk, og dette eventyret skal dramatiseres. Lærer må vurdere om de ulike gruppene er modne for å fremføre eventyret til resten av gruppen. Hvis svaret er ja, vil det jo være flott om barnehagen blir invitert til kakefest med underholdning. Man kan også invitere eldre døve til å komme og fortelle eventyr.

Presentasjon 3: Humor

- Grammatikk: Ikke-manuelle deler

Humor for barn og humor for voksne, og humor som passer alle aldersgrupper. Tegnspråkpoesi vil være naturlig å trekke inn her, også vitser som er gjengangere i døvemiljøet. Humor basert på homonymi i norsk bør også tas opp. Viktig å sikre seg at foreldrene har lært tegnene som brukes i det materiellet som du tenker å bruke til dette emnet. Hovedsiden i kommunikasjonsmodulen i TegnStart 3 har humor som tema.

Presentasjon 4: Følelser og tilstand

Med utgangspunkt i billedmaterie, tegneserier, film/video jobbes det med språklige uttryksmåter knyttet til følelser og tilstander. På DVDen *Min kropp 3 -11 år* er følelser et av emnene.

Presentasjon 5: Hus og hjem/daglige gjøremål

Intensjonen med emnet *Hus og hjem/daglige gjøremål* er å få til samtaler med foreldrene omkring dagligdagse situasjoner i hjemmet. Ta utgangspunkt i ulike situasjonsbilder for å øve på modulenes ulike språkfunksjoner.

Hus og hjem/daglige gjøremål er emne i de 8 første modulene.

Foruten å øve på ulike språkfunksjoner bør en legge til rette for at foreldrene i løpet av disse modulene lærer tegn og uttryksmåter for:

- aktiviteter og rutiner knyttet til hjemmet
- lære tegn for ting i huset
- kroppen
- hvem bestemmer over kroppen min?

DVDen *Min kropp 3 -11 år* vil være et egnet materiell til de to siste emnene.

Kommunikasjonsøvelse

3-P5a: Foreldrene kan gjenfortelle hovedinnholdet fra samtalene til hverandre.

Tegnspråktekster

Tegnspråktekster bør gjennomføres på slutten av modulen.

Fortellingene som skal avleses må være korte og innholdet må bygge på de allerede gjennomgåtte emnene. I de første modulene kan en med utgangspunkt i barnebøker/bildebøker lage enkle fortellinger på tegnspråk sammen med foreldrene.

Modulene 1 - 4
Emne: Hus og hjem/daglige gjøremål

Modul 1		Modul 2	
Situasjoner:	Språkfunksjoner	Situasjoner:	Språkfunksjoner
Kle på/ av seg Legge seg/stå opp “Min pekebok”	- fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - igrrettesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser	“Min morgen” - på badet - på kjøkkenet	- fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - igrrettesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser
Situasjonene foregår på soverommet. Ta med beskrivelse av vekkeklokke med vibrator. Blinklys og barnevakt.		Situasjonene foregår på bad og kjøkkenet. Ta med beskrivelser av blinklysanlegget for telefon, ringeklokke, brannalarm.	
Modul 3		Modul 4	
Situasjoner:	Språkfunksjoner	Situasjoner:	Språkfunksjoner
Barnefest - lek og spill - ved matbordet	- ønske velkommen/ gratulere/ takke - fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - igrrettesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser	“Min dag” - morgen - lek - middag - barne-tv - kveld	- fortelle - forklare/instruere/oppfordre - rose - igrrettesette - spørre - bekrefte - benekte - følelser
Situasjonene foregår i stua.		Situasjonene foregår ulike steder i huset.	